Verojaosto torstai 05.03.2020
KAA 6/2019 vp / Asiantuntijapyyntö

KUVA: LAURA RAUTJOKI

Maria Kopsakangas-Savolainen
Suomen ympäristökeskus

SYKE

Taustaa

- Suomessa liikenne aiheuttaa noin 20 prosenttia kasvihuonekaasupäästöistä.
- Suomen hiilineutraalisuus tavoite 2035 edellyttää, että henkilöautoliikenteen päästöjen on vähintään puoliuduttava 2030 mennessä.
- Henkilöautojen käyttövoimien vaihtuminen mahdollisimman vähäpäästöisiin on keskeisin keino tavoitteen saavuttamisessa.
- Tämän lisäksi tarvitaan myös autojen energiatehostumista ja koko liikkumisjärjestelmän energiakäytön vähentämistä muun muassa julkisen liikenteen tehostamisen ja kaavoituksen kautta.

SYKE

Suomen päästöjen (+) ja nielujen (-) (Mt CO2-ekv.) historiallinen kehitys 1990, 2005 ja 2016, arvio Suomen nykyisestä EU:n tavoitteesta 2030 (nielua ei ole arvioitu) sekä tämän työn skenaarioiden (SK) lopputulokset 2030, 2035 ja 2040.

Lähde:Kohti ilmastokestävää maailmaa ja Suomea – päästöjen vähentämisen perspektiivit ja toimijat (Ilmastopaneelin policy brief 2019)

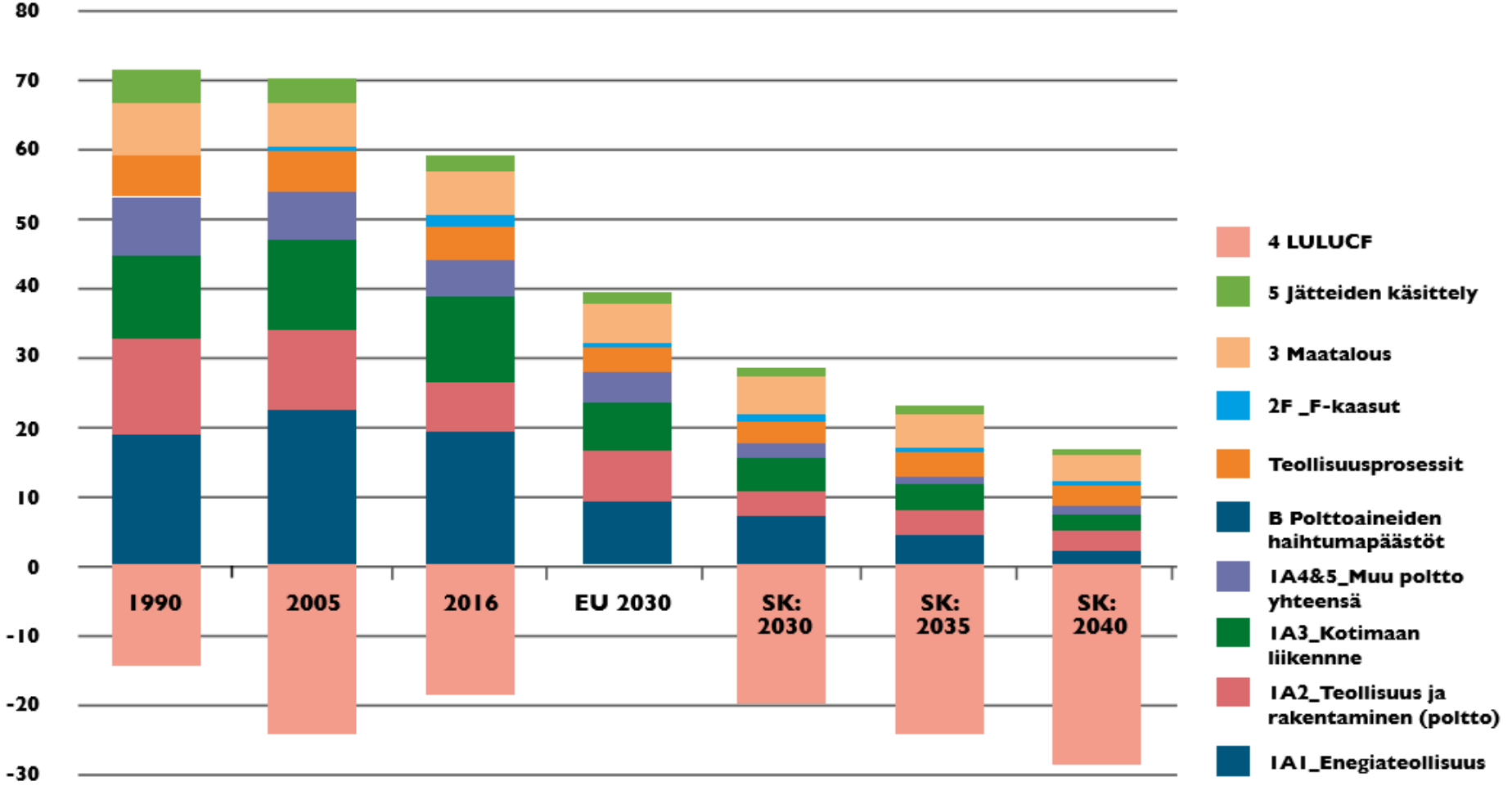

Nykyinen ajoneuvovero ja polttoainevero

- Perusvero
- Käyttövoimavero, henkilöautot (s/pvä jokaiselta alkavalta 100kg)
  - Diesel 5,5
  - Sähkö 1,5
  - Sähkö ja moottoribensiini 0,5
  - Sähkö ja diesel 4,9
  - Metaanipolttoaine 3,1
- Polttoainevero
  - Moottoribensiini 70,25 senttiä/litra
  - Dieselöljy 53,02 senttiä/litra

Dieselin osuus

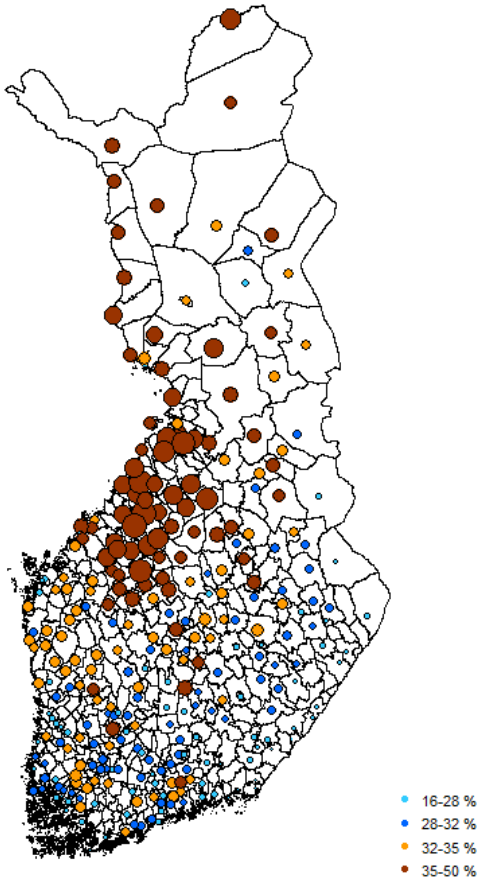

Bensiinin osuus

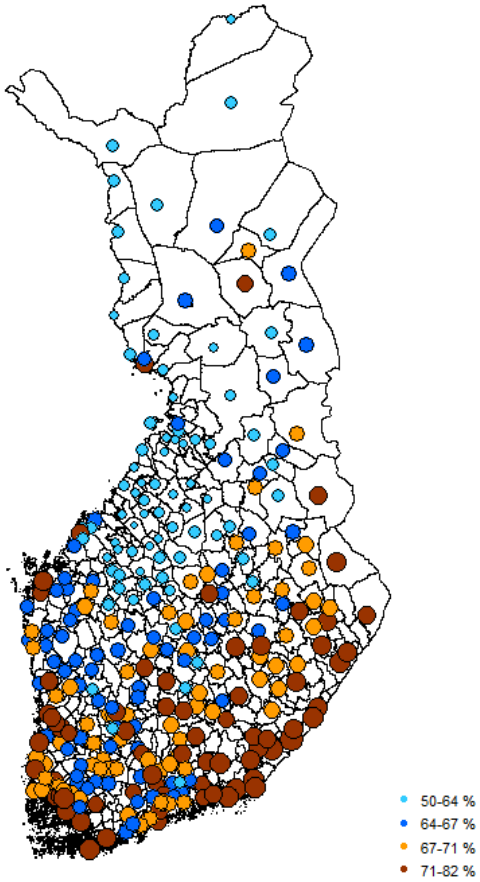

Ominaispäästöt ja ajosuorite

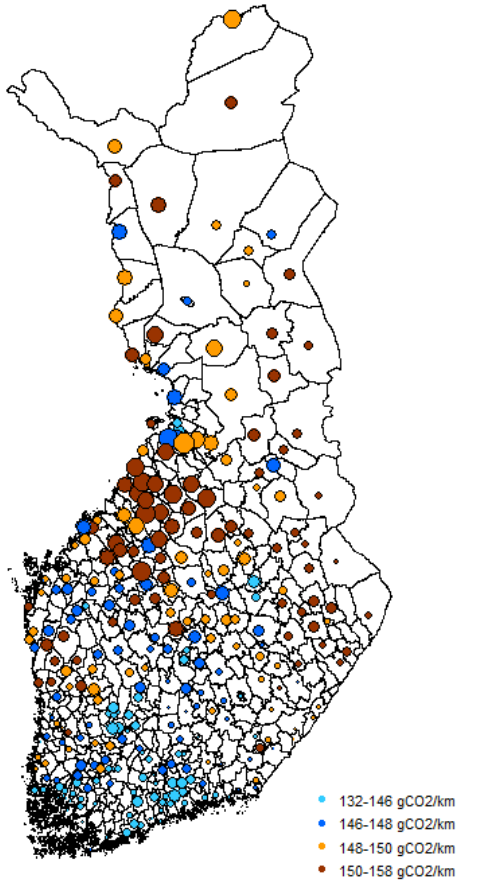

Ajoneuvojen elinkaariset kustannukset (€) Polttoaineiden keskihinnat 2.3.2020; ajosuorite 13800 km/vuosi

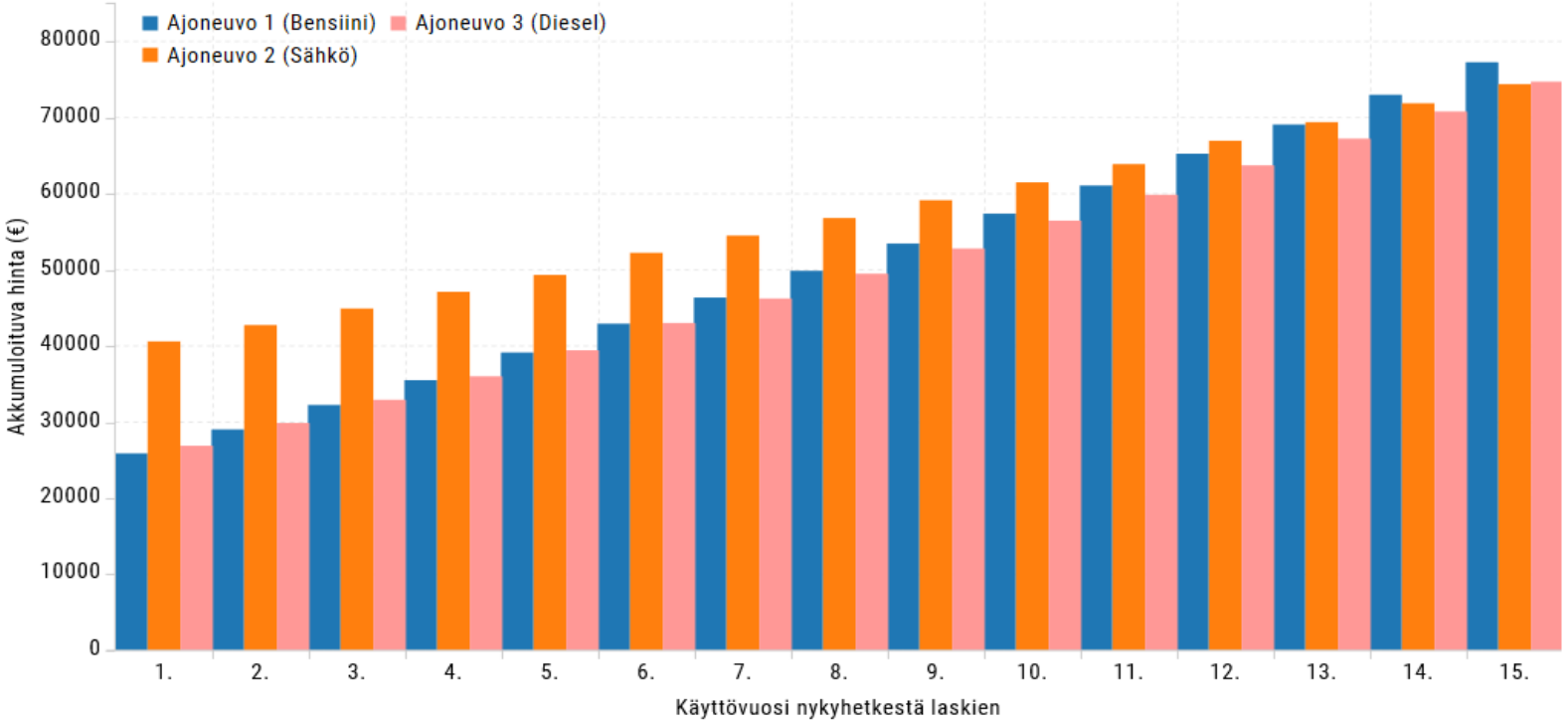

Autokalkulaattori

Päästöt | Kustannukset | Vaihda kuvaajan tyyppiä

Ajoneuvojen elinkaariset kustannukset (€)

Diesel = Bensiini = 1,50 €/l; ajosuorite 13800 km/vuosi

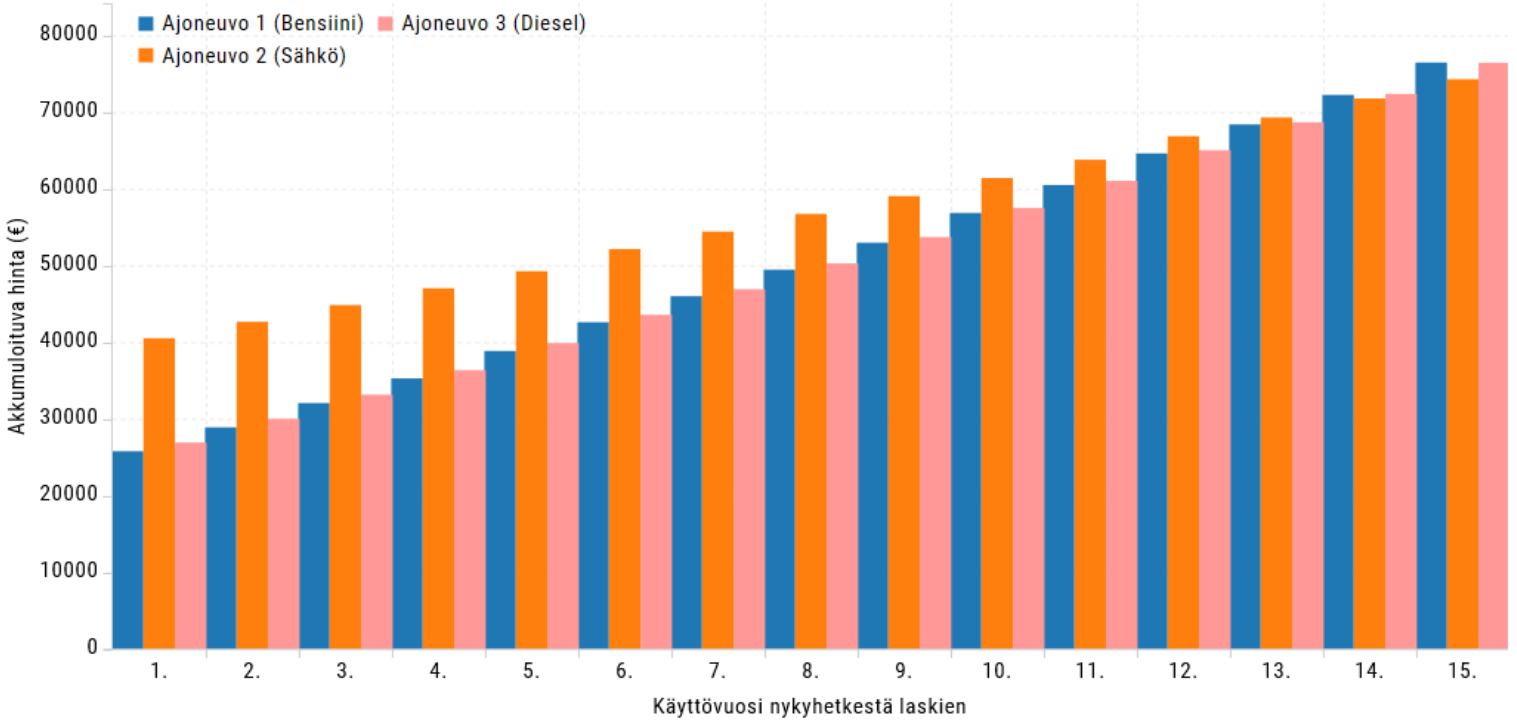

Autokalkulaattori

Päästöt | Kustannukset | Vaihda kuvaajan tyyppiä

Ajoneuvojen elinkaariset päästöt (kg CO2-ekv.)

Ajosuorite 13800 km/vuosi

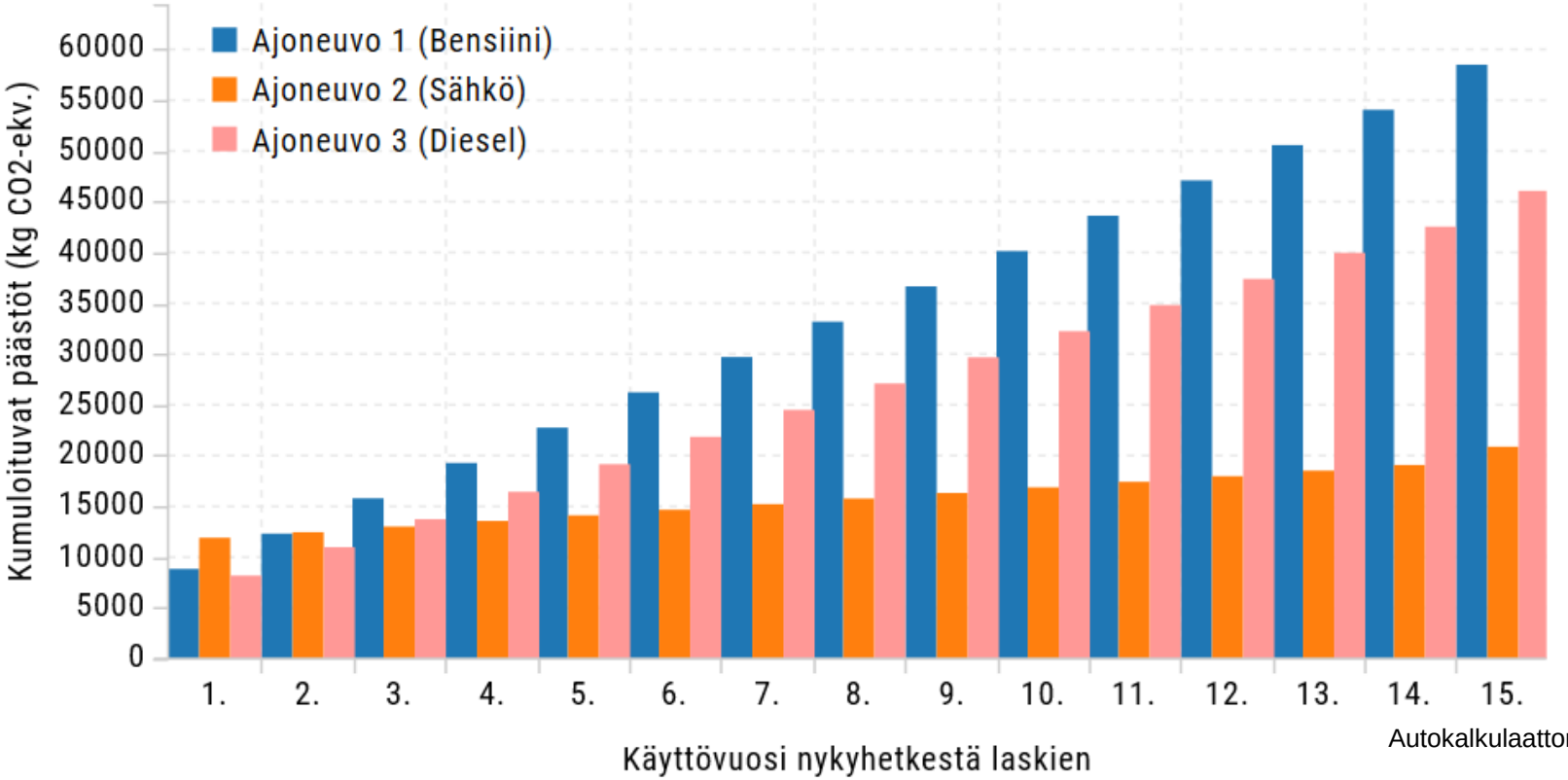

Autokalkulaattori

Esitys ohjauskeinojen ja hiilineutraalisuus tavoitteen valossa

- Keskeiset ohjauskeinot vähäpäästöiseen liikenteeseen:
  - Polttoaineverotus
  - Autojen verotus
  - Autojen hankintahinnan tukeminen
  - Tarjottavat edut
  - Informaatio-ohjaus
  - Latausinfrastruktuurin tukeminen
- Esitys dieselin käyttövoimaverosta luopumiseksi on ristiriidassa hiilineutraalisuustavoitteen kanssa.

SYKE

Ilmastotoimien oikeudenmukaisuus

- Ilmastotoimien yleisen hyväksyttävyyden huomioiminen on erityisen tärkeää osa-alueilla joilla toimet voivat vaikuttaa negatiivisesti toimeentuloon tai jotka voivat lisätä eriarvoisuutta
- Ilmastotoimien sosiaalisen hyväksyttävyyden haasteet ilmenevat usein eri tavoin kansallisesti ja paikallisesti.
- Keinojen osalta on tärkeää huomioida verojen ja maksujen kohtuullisuus suhteessa ihmisten voimavaroihin – tarvittaessa harkittava kompensaatioita.
- Ajoneuvoverojen muutokset vaikuttavat alueellisesti (ja sosiaalisesti) eri tavoin.

SYKE

Yhteenveto

- Dieselin ja bensiinin nykyinen hintarakenne asettaa ne kustannuksiltaan suhteellisesti samalle tasolle.
- Esitys käyttövoimaveron poistamisesta on ristiriidassa ajoneuvokantaa vähäpäästöisiin (sähkö, biokaasu) käyttövoimiin ohjaavan tavoitteen kanssa.
- Huomioitava alueelliset ja sosiaaliset vaikutukset
  - Diesel ajoneuvoja paljon alueilla, joilla esim. joukkoliikenteen toimivuus on heikko (tai puuttuu).
  - Diesel käyttövoimaisen ajoneuvon päästöt ovat pienemmät kuin vastaavan bensiinikäyttöisen ajoneuvon.
  - Verorakenteen ja ohjauskeinojen muutokset tulisi suunnitella yhdistettynä liikennejärjestelmän kokonaissuunnitteluun.

SYKE

KIITOS!